

2025 Matka-ajon kohteen 6 Käyntikortti

Osallistujan nimi: _____ e-mail: _____

Moottoripyörän merkki: _____ tyyppi: _____ vm. _____

Milloin kohteella käyty: _____

Kainuu Ristijärvi

on Suomen kunta, joka sijaitsee Kainuun maakunnan keskiosassa viitostien ja Ämmänsaaren radan varrella. Kunnassa asuu 1162 ihmistä ja sen pinta-ala on 897,94 km², josta 62,14 km² on vesistöjä.

Väestötiheys on 1,39 asukasta/km²

Kunta rajoittuu lännessä Puolankaan, pohjoisessa Hyrynsalmeen, idässä Kuhmoon ja Sotkamoon sekä etelässä Paltamoon. Kajaaniin on keskustaajamasta matkaa 43 kilometriä.

Ristijärven vanhimmasta asutuksesta kertovat Ristijärven ympäristöstä löytyneet kivikautiset asuinpaikat. Asutus pysyi kauan eräluontoisena, saamelaisten jälkeen seudulle saapui metsästäjiä Perämeren rannikolta ja Karjalasta. Vakinaisesti seutu asutettiin 1550-luvulla, jolloin Oulujärven ympäristöön asettui savolaisia uudisasukkaita. Vuoden 1569 verokirjan mukaan seudulla oli jo 20 taloa, joista useimmat kuuluivat savolaisille. 1570-luvulla venäläiset hävittivät lähes koko asutuksen. Uusi muutto alueelle alkoi vasta Täyssinän rauhan jälkeen 1595. Ristijärven asukasluku alkoi kasvaa varsinaisesti vasta 1800-luvulla. Vuonna 1869 asukkaita oli 1 770 ja 1900 2 191. Väestö sai toimeen tulonsa pääasiassa maa- ja metsätaloudesta. Peltoalaa lisättiin järvenlaskuilla, joista ovat muistoina Hiisijärven hiekkarannat. Valkoiset hiekkadyynit paljastuivat 1761, jolloin hiisijärveläiset epäonnistuivat järvenlaskussa ja Hiisijärven vedenpinta laski huomattavasti.

Käyntikohde:

Ristijärven kirkko
Pappilantie 28

Tila valokuvalle

Ristijärven kirkko

on Ristijärvellä sijaitseva puinen tornillinen ristikirkko, joka rakennettiin Intendentinkonttorin Gustaf Sillénin piirustusten pohjalta vuosina 1806–1807. Vaikutteita hänen kerrotaan saaneen Italiassa Ravennassa sijaitsevasta keisari Valentinianus III:n

äidin bysanttilaistyyllisestä hautakappelista 450-luvulla.

Hautakappelin vaikutus näkyy erityisesti kirkon kookkassa keskustornissa. Alkuperäisissä piirustuksissa kirkonkello on suunniteltu tähän keskustorniin, mutta suunnitelma on sittemmin muuttunut ja kirkon viereen on vuonna 1840 rakennettu erillinen kellotapuli. Tornissa on telttakatto, sakaroissa ulkokatteena aumakatto ja sisäkatteena seinien luota pyöristetyt tasakatot. Kirkkoa on korjattu vuosina 1853, 1878, 1881, 1954–1955 sekä 2016-17. Kirkon pinta-ala on 300 neliömetriä ja istumapaikkoja siellä on 430 hengelle.

Kirkon aiemmat 21-äänikertaiset urut valmisti Kangasalan urkutehdas vuonna 1956. Uudet Sotkamon Urkurakentajien valmistamat 22-ääniset urut vihittiin käyttöön vuonna 2011. Alttaritaulu *Ristiinnaulittu* on Toivo Tuhkasen vuonna 1956 maalaama. Vanha samanniminen alttaritaulu, jonka maalasi vuonna 1807 oululainen Carl Petter Elftröm, on kirkon kuoressa. Kirkon kellot oli alun perin tarkoitus sijoittaa torniin, mutta erillinen kellotapuli rakennettiin vuonna 1840 Jaakko Kuorikosken johdolla. Tapulissa oleva isompi, alun perin Tukholmassa vuonna 1831 valettu kello halkesi vuonna 1948 ja valettiin uudelleen Ykspihlajassa. Toinen pienempi kello on valettu Juankoskella vuonna 2007. Kirkkopihan sankarihautausmaalla on 125 hautaa.

Ristijärven kirkko on Kainuun vanhin ympärivuotisessa käytössä oleva kirkko, paanukattoinen ja puinen ristikirkko. Sen on suunnitellut arkkitehti Gustaf af Sillén vuonna 1806. Vaikutteita hänen kerrotaan saaneen Italiassa Ravennassa sijaitsevasta keisari Valentinianus III:n äidin bysanttilaistyyllisestä hautakappelista 450-luvulla.

Hautakappelin vaikutus näkyy erityisesti kirkon kookkassa keskustornissa. Alkuperäisissä piirustuksissa kirkonkello on suunniteltu tähän keskustorniin, mutta suunnitelma on sittemmin muuttunut ja kirkon viereen on vuonna 1840 rakennettu erillinen kellotapuli.